

## Friskt plantmaterial med fröförökade jordgubbar

*Christina Winter, Jordbruksverket, Uppsala*

En av de viktigaste förutsättningarna för att lyckas med ekologisk jordgubbsodling är ett friskt plantmaterial. Många allvarliga sjukdomar och skadedjur sprids med plantor, t.ex. kronröta och jordgubbskvalster. Särskilt stor är risken om plantor tas från äldre land. Om plantorna istället dras upp från frö minskar risken betydligt för att sjukdomar ska spridas och för just jordgubbskvalster blir risken obefintlig. Läs mer om fröförökade jordgubbar på webbsidan ekologisk bärödling.

Fröförökade jordgubbar har funnits länge på marknaden men inte fått genomslag i yrkesodlingen. Dels har bärkvalitén inte varit tillräckligt bra och dels har kostnaden för plantorna varit högre än för vegetativt förökade plantor. Olika sorter har provats i försök och demonstrationsodlingar i Sverige.

Nu ökar odlingen av fröförökade jordgubbar i bl.a. Holland och det finns möjlighet att köpa plantor av F1-sorterna Elan, Milan, och Durban. Elan och Milan marknadsförs som gourmetjordgubbar med en utmärkt smak. De passar för försäljning i gårdsbutik, på närmarknaden och till restaurang. De fröförökade jordgubbarna är dagslängdsneutrala d.v.s. de bildar blommor och bär under hela sommaren och hösten, så länge det finns tillräckligt med ljus och värme för bärmodnad. Skörden blir därmed högre än för våra vanliga jordgubbssorter.

Bäst utnyttjar man det dyrare plantmaterialet genom att odla fröförökade jordgubbar i tunnlar eller växthus. Man får då en ännu längre säsong och högre skörd. Bärkvalitén blir också betydligt bättre under hösten. Normalt sås jordgubbarna i januari-februari, planteras ut i april-maj och ger skörd från juli månad och framåt. För närvarande finns inte ekologiska plantor att köpa och vårplantering är därför inte möjligt om man vill marknadsföra bären som ekologiska. Bär från konventionella plantor kan marknadsföras som ekologiska året efter planteringen.

I Holland odlas fröförökade plantor ofta som en ettårskultur med plantering på våren. Plantuppdragningstiden är 2-3 månader. Höstplantering ger en kraftigare planta och billigare plantproduktion. Med friska plantor och en så kort kulturtid förökas varken skadegörare eller ogräs och konceptet borde fungera utmärkt i ekologisk odling. Vi vet ännu inget om härdigheten under svenska förhållanden och om kulturen kan göras flerårig. Det vore intressant om fröförökade jordgubbar kunde provas i ekologisk odling under den kommande sommaren. Hör gärna av er till [christina.winter@sjv.se](mailto:christina.winter@sjv.se) om ni vill ha mer information.